

Biuletyn Polonistyczny

16.07.2023

Data wydarzenia: 05.10.2023 - 07.10.2023

Jan Józef Szczepański (1919-2003) - pisarz na czas nie-pokoju / Konferencja z okazji dwudziestej rocznicy śmierci pisarza

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Kraków

Organizatorzy: Wydział Polonistyki UJ

---

20 lutego 2023 roku minęło dwadzieścia lat od śmierci Jana Józefa Szczepańskiego. Jego dzieło stanowi istotny punkt na mapie polskiej literatury XX wieku i od lat jest przedmiotem badań, ale ostatnia poświęcona mu monografia ukazała się dwie dekady temu. To duże zaniedbanie, gdyż w ostatnich latach jego mądre pisarstwo – opisujące porażenie wojenną przemocą i niepewność ludzkich wyborów – nabrało dramatycznej aktualności. Co Szczepański może dziś powiedzieć o świecie, o nas samych, w czasie nie-pokoju, w jakim przyszło nam żyć? Czy jego dzieło odpowiada na nurtujące nas obecnie pytania? Czy pozwala lepiej rozeznaczyć się w „międzyepoce”, jak bywa nazywany historyczny moment, w którym żyjemy?

Konferencję rozpoczniemy od dwudniowych obrad w Auli Uniwersytetu Jagiellońskiego (5-6 października). Szczególnym zwieńczeniem i podsumowaniem będzie wspólny wyjazd uczestników konferencji do dworu w podkrakowskich Goszycach (7 października), który zwłaszcza pod koniec wojny odegrał ważną rolę nie tylko w życiu autora *Końca legendy*, ale także Czesława Miłosza i Jerzego Turowicza.

Do końca lipca jest jeszcze możliwość wysyłania propozycji referatów. Prosimy o przesłanie tytułu wystąpienia wraz z krótkim abstraktem (około 800 znaków) na adres: jan1.zieba@uj.edu.pl.

Program wydarzenia:

Biuletyn Polonistyczny

5 października (czwartek),
Aula Collegium Novum UJ, ul. Gołębia 24

- 9.30–10.00 Rejestracja uczestników
10.00–10.10 Otwarcie konferencji:
Dziekan Wydziału Polonistyki UJ **Jarosław Fazan**
10.10–11.30 **Młyn przy Helclów** – z **Anną Krasnowolską**, **Katarzyną Szczepańską-Kowalczyk** i **Michałem Szczepańskim** rozmawia **Anna Mateja**
11.30–11.50 Przerwa kawowa

I. Wobec historii

- 11.50–12.10 **Łukasz Garbal** (Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie)
Patriotyzm jak miłość bliźniego – Jan Józef Lipski i Jan Józef Szczepański wobec niebezpieczeństwa pychy narodowej
12.10–12.30 **Zofia Zarębianka** (Uniwersytet Jagielloński)
Klerk kontra inteligent. Genealogia inteligencji w twórczości Jana Józefa Szczepańskiego. Ujęcie panoramiczno-syntetyczne
12.30–12.50 **Marcin Chorążki** (Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie)
Różne odcienie polskiej jesieni. Wrzesień 1939 r. w pamięci zbiorowej polskich żołnierzy w kontekście twórczości i doświadczeń Jana Józefa Szczepańskiego
12.50 – 13.10 **Jarosław Grzechowiak** (Uniwersytet Łódzki)
*Trzy spojrzenia Jana Józefa Szczepańskiego na II wojnę światową: *Wolne miasto, Stajnia na Salvatorze, Hubal**
13.10 – 13.40 Dyskusja
13.40 – 14.30 Przerwa na lunch
14.30 – 14.50 **Agnieszka Niewdana** (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
O potrzebie biografii Jana Józefa Szczepańskiego
14.50 – 15.10 **Wojciech Ligęza** (Uniwersytet Jagielloński)
Historyjki i historia. O anegdotach Jana Józefa Szczepańskiego
15.10–15.30 **Anna Nasilowska** (Instytut Badań Literackich)
Jan Józef Szczepański: wokół 1989
15.30 – 15.50 Dyskusja
15.50 – 16.10 Przerwa kawowa

II. Wokół *Dziennika*

- 16.10–16.30 **Andrzej Sulikowski** (Uniwersytet Szczeciński)
*Uwagi o *Dzienniku* Jana Józefa Szczepańskiego z punktu widzenia monografisty*

- 16.30–16.50 **Marta Wyka** (Uniwersytet Jagielloński)
Życie umysłowe, towarzyskie i uczuciowe w Dzienniku
Jana Józefa Szczepańskiego
- 16.50–17.10 **Stefan Zabierowski** (Uniwersytet Śląski)
Jan Józef Szczepański i Zdzisław Najder
- 17.10–17.30 **Maciej Libich** (Uniwersytet Warszawski)
Technika siebie. *Dziennik* Jana Józefa Szczepańskiego
jako narzędzie pracy nad seksualnością
- 17.30–17.50 **Anna Spiechowicz** (Uniwersytet Jagielloński)
Trzy rodzaje doświadczenia pełni w *Dzienniku*
Jana Józefa Szczepańskiego
- 17.50–18.20 Dyskusja i podsumowanie obrad

6 października (piątek),
Aula Collegium Novum UJ, ul. Gołębia 24

III. Z perspektywy podróży

- 10.00–10.20 **Sławomir Buryła** (Uniwersytet Warszawski)
Cień Mansona. Obraz kontrkultury w prozie
Jana Józefa Szczepańskiego
- 10.20–10.40 **Ewa Kołodziejczyk** (Instytut Badań Literackich)
Koniec westernu po pięćdziesięciu latach
- 10.40–11.00 **Jan Zięba** (Uniwersytet Jagielloński)
Leśny pisarz? O przyrodzie w prozie Jana Józefa Szczepańskiego
- 11.00–11.20 **Łukasz Tischner** (Uniwersytet Jagielloński)
„Wielka szkoda, że jak dotąd nikt nie podjął tematu chłopskich
odyssei”. *Portki Odyssea* jako książka nieprzeczytana
- 11.20–11.50 Dyskusja
11.50–12.10 Przerwa kawowa

IV. Sekrety sztuki

- 12.10–12.30 **Beata Gontarz** (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Literatura i zbawienie. Jan Józef Szczepański postsekularny?
- 12.30–12.50 **Ireneusz Piekarski** (Katolicki Uniwersytet Lubelski)
Ze Strykowskiem o Bogu. Jan Józef Szczepański wobec Innego

- 12.50–13.10 **Maria Zadencka** (Uniwersytet w Sztokholmie)
Widzenia z lotu ptaka. O funkcjach snu w powieści *Ikar* (1966)
Jana Józefa Szczepańskiego
- 13.10–13.30 **Aleksandra Dębska-Kossakowska** (Uniwersytet Śląski w Katowicach)
Rozmowy o niewyraźnym. Jan Józef Szczepański
jako odbiorca sztuki
- 13.30–14.00 Dyskusja
- 14.00–15.00 Przerwa na lunch

Filmowe popołudnie

- 15.00–17.10 *Na melinę*, reż. S. Różewicz (1965, premiera 1981), scenariusz
J.J. Szczepański – wprowadzenie: **Jarosław Grzechowiak**
Jan Józef Szczepański. Zawód pisarz (1995), reż. P. Woldan,
film dokumentalny
- 17.10–17.30 Przerwa kawowa
- 17.30–18.00 Jan Józef Szczepański w rozmowie z Andrzejem Sulikowskim
(materiał niepublikowany)
- 18.00–18.30 Dyskusja i podsumowanie obrad

7 października (sobota), Kraków – Goszycy – Kraków

- 10.00 Odjazd autobusu z Krakowa do Goszyc dla zapisanych uczestników
- 11.00–16.00 Pobyt w Goszycach:
– zwiedzanie goszyckiego dworu w towarzystwie gospodarzy **Marty i Michała Smoczyńskich**,
– czytanie prozy Jana Józefa Szczepańskiego przez **Monikę Padewską**
i **Miłosza Markiewicza**, studentów Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława
Wyspiańskiego w Krakowie,
– „goszycki sympozjon” – poczęstunek i dyskusja o znaczeniu dziedzictwa Jana Józefa
Szczepańskiego.
- ok. 17.00 Powrót do Krakowa

fot. Michał Kowalczyk, archiwum rodzinne

Patronat medialny:

Proponujemy do namysłu następujące tematy:

- pisarz o doświadczeniu wojennym i porażeniu złem,
- krytyczny i etyczny patriotyzm w twórczości Szczepańskiego (proponujemy, by uwzględnić zapisy z ostatniego tomu *Dziennika*, w którym pisarz dzieli się swym niepokojem związanym z odradzaniem się po 1989 roku radykalnej, ksenofobicznej prawicy),
- Szczepański jako obserwator i diagnosta nowoczesności,

- twórczość Szczepańskiego w perspektywie ekokrytycznej,
- podróże Jana Józefa Szczepańskiego i zapisane przez niego wizerunki Innego,
- wyzwania wielokulturowości w pisarstwie Szczepańskiego,
- twórczość pisarza wobec postkolonializmu,
- Jana Józef Szczepański wobec „polskiej szkoły reportażu”.

Przewidujemy prezentację dworu przez gospodarzy tego miejsca, Martę i Michała Smoczyńskich oraz dyskusję panelową o aktualności dzieła Jana Józefa Szczepańskiego.

Szczegółowe informacje prześlemy tym z Państwa, którzy zadeklarują swój udział. Przewidujemy opłatę konferencyjną w wysokości 400 złotych, która zostanie przeznaczona na częściowe pokrycie kosztów organizacji wydarzenia (obsługa techniczna, transport do Goszyc, obiady i poczęstunki).

Komitet organizacyjny:

dr hab. Łukasz Tischner, prof. UJ

dr Jan Zięba (sekretarz konferencji)

mgr Anna Spiechowicz

Komitet Honorowy:

JM Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr hab. Jacek Popiel

prof. dr hab. Aleksander Fiut

prof. dr hab. Anna Krasnowolska

prof. dr hab. Wojciech Ligęza

Katarzyna Szczepańska-Kowalczyk

Michał Szczepański

Biuletyn Polonistyczny

Data zgłaszania prelegentów: 31.07.2023

Opłata: 400 zł

Do pobrania:

- Konferencja_-_JJ_Szczepański_zaproszenie_i_informacje_l.pdf

Słowa kluczowe: Szczepański Jan Józef